

בש"פ 7845/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 7845/21

לפני: כבוד השופט י' עמית

המבקש: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי ירושלים בתיק
פע"מ 80932-01-19 שניתנה ביום 2.11.2021 על
ידי כבוד השופטת ח' מאק-קלמנוביץ

תאריך הישיבה: ד' בטבת התשפ"ב (8.12.2021)

בשם המבקש: עו"ד איתן להמן
בשם המשיבה: עו"ד עינת כהן גרוסמן

החלטה

האם הוראת סעיף 26(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (להלן: פקודת הראיות או הפקודה), לפיה על בית המשפט להיעתר לחקירת מומחה על חוות דעתו היא מנדטורית, או שיש שיקול דעת לבית המשפט לדחות בקשה לחקירת מומחה? זו השאלה המתעוררת בערר שלפנינו.

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת ח' מאק-קלמנוביץ) מיום 2.11.2021 בפע"מ 80932-01-19, שבה נדחתה בקשת העורר לזמן לחקירה את עורכת חוות הדעת לעניין מסוכנותו המינית (להלן: מעריכת המסוכנות), מכוח חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: החוק).

העובדות הצריכות לעניין

1. העורר, יליד שנת 1972, הורשע בעבירות מין, קבלת דבר במרמה ועבירות נוספות ונגזר עליו עונש מאסר בפועל של 32 חודשים. העורר נהג להתחזות בפני נשים לקצין בצבא המשרת בתפקידים ביטחוניים סודיים ומסווגים, ולנהל עמן מערכות יחסים אינטימיות על סמך אותה התחזות. לחובת העורר הרשעות קודמות בעבירות דומות שבגינן אף נגזר עליו בשעתו עונש מאסר בפועל, והוא הורשע גם בהפרה של צו הפיקוח שהוצא נגדו בגין אותן הרשעות.
2. בעקבות הערכת מסוכנות שנערכה בעניינו של העורר לקראת מועד שחרורו ממאסר בחודש פברואר 2019, הוגשה בקשה מטעם המשיבה למתן צו פיקוח נגד העורר למשך חמש שנים לפי סעיף 12 לחוק. בהחלטתו מיום 20.2.2019 הורה בית המשפט (כב' השופטת ח' מאק-קלמנוביץ) על מתן צו פיקוח כאמור, במסגרתו נאסר על העורר, בין היתר, להחזיק בביתו מחשב או מכשיר המאפשר גלישה באינטרנט ולהחזיק טלפון נייד. עם זאת, צו הפיקוח סווג כך שבזמן עבודה ולצרכי עבודה יתאפשר לעורר לעשות שימוש במחשב ובטלפון.
3. בקשה לעיון חוזר בתנאי צו הפיקוח שהגיש העורר נדחתה בהחלטה מיום 8.3.2021 (כב' השופטת ח' מאק-קלמנוביץ), עליה הוגש ערר לבית משפט זה (בש"פ 2031/21). לנוכח העובדה שחלפו שנתיים מאז שניתנה הערכת המסוכנות האחרונה בעניינו של העורר, הורה בית המשפט (כב' השופט ע' גרוסקופף) בהחלטה מיום 6.4.2021 על הגשת הערכת מסוכנות עדכנית בעניינו של העורר, שלאחר קבלתה יתאפשר לעורר להגיש בקשה לעיון חוזר בתנאי צו הפיקוח.
4. הערכת מסוכנות עדכנית ומפורטת בעניינו של העורר הוגשה ביום 29.6.2021, ובה נקבע כי מסוכנותו המינית נותרה גבוהה. נקבע, בין היתר, כי העורר סובל מעיוות בתפיסות הקשורות למין, המוצא את ביטויו בהתנהגותו המינית; כי לא השתלב בטיפול ואף מכשיל ניסיונות להשתלב במסגרות טיפול; כי הטלת צו פיקוח הוא הפתרון היחיד להגנה על הסביבה, ובפרט על נשים, מפניו; כי קיימות לחובתו הרשעות קודמות בעבירות מין וגם ביצוע של עבירות תחת צו פיקוח, מה שמעיד על כך שענישה איננה מרתיעה אותו; וכי מדובר בעורר בעל הפרעת אישיות קשה המאופיינת בשקרנות פתולוגית והתנהלות פוגענית כלפי אחרים ללא תחושות אשמה או חרטה.
5. לאחר הגשת הערכת המסוכנות העדכנית, הגיש העורר בקשה לעיון חוזר לבית משפט קמא, וזו נדחתה בהחלטת בית המשפט מיום 22.7.2021 (כב' השופט ר' וינוגרד). בהחלטתו קבע בית המשפט כי לנוכח הערכת המסוכנות העדכנית אין עילה לשנות מההחלטות הקודמות שהתקבלו בעניינו של העורר. עוד צוין, כי חוות הדעת המקיפה שהוגשה מצביעה על מאפיינים אישיותיים של העורר שלא מאפשרים מתן אמון בו ומציאת פתרונות יצירתיים בקשר לשימוש במכשיר טלפון "חכם". לנוכח האמור, דחה בית המשפט גם את בקשת העורר לחקור את מעריכת המסוכנות.
6. על החלטה זו הוגש ערר לבית משפט זה (בש"פ 5526/21) שנדון ביום 15.8.2021, ושוב נתן בית המשפט (כב' השופטת י' וילנר) תוקף של החלטה להסכמת הצדדים. הוסכם כי בהתאם לסעיף 6(ב) לחוק, יוכל העורר להגיש שאלות הבהרה מטעמו למעריכת המסוכנות ולאחר קבלת התשובות יהיה רשאי להגיש בקשה מנומקת לחקירתה, ובית משפט קמא ישוב ויבחן את בקשתו בשים לב להוראות סעיף 7 לחוק וסעיף 26(א) לפקודת הראיות.
7. לאחר שנשלחו למעריכת המסוכנות שאלות הבהרה מטעמו של העורר ולאחר שאלו נענו על ידה, הגיש העורר בקשה לזמן את מעריכת המסוכנות לחקירה נגדית. בהחלטתו מיום 2.11.2021 דחה בית משפט קמא (כב' השופטת ח' עמוד 2

מאק-קלמנוביץ) את הבקשה בציינו כי אמנם בית המשפט מוסמך לזמן לחקירה מעריכי מסוכנות אולם לא קיימת חובה מוחלטת לאפשר את חקירתם; כי בענייננו ניתנה לעורר האפשרות להגיש שאלות הבהרה מטעמו שנענו על ידי מעריכת המסוכנות בצורה מנומקת ומפורטת, הגם שכללו שאלות מתחכמות וקנטרניות, ויש בכך כדי לייתר את חקירתה הפרונטלית; כי הנחות עובדתיות העומדות בבסיס בקשת העורר לזמן לחקירה את מעריכת המסוכנות שגויות; כי הערכת המסוכנות העדכנית, בדומה להערכות מסוכנות קודמות, כמו גם חזרתו של העורר על מעשיו לאחר שחרורו ממאסר בגין עבירות דומות, מעלות שנשקפת מהעורר מסוכנות גבוהה להישנות העבירות; כי הערכות המסוכנות השונות מצביעות על מניפולטיביות, תחכום ושקרנות פתולוגית של העורר; כי הערכת המסוכנות העדכנית תואמת הערכות מקצועיות קודמות, והסיכוי להביא לשינויה אינו גבוה; וכי תוכנה של הערכת המסוכנות, על קביעותיה השונות, מצדיק מתן צו פיקוח לצורך הגנה על הציבור.

עוד ציין בית משפט קמא בהחלטתו, כי העורר הציף את בית המשפט בעשרות בקשות שונות והתקיימו בענייננו מספר דיונים, כל זאת מבלי שנמצאה הצדקה לשינוי משמעותי בצו הפיקוח, למעט התאמות קלות לצרכי עבודה של העורר, ומכאן שטענותיו נשמעו מעל ומעבר למקובל בהליכים מן הסוג דנן. לסיכום, בית משפט קמא קבע כי לנוכח העובדה שחקירת מעריכי מסוכנות משמשת בעיקר כחריג לכלל, יש לאפשר את קיומה בהתקיים שיקולים ענייניים בלבד שלא התקיימו בנסיבות הפרטניות במקרה דנן, ושספק רב אם קיומה כמבוקש היה משנה דבר ממצבו של העורר.

על החלטה זו נסב הערר דנן.

תמצית טענות הצדדים

8. העורר טען, בין היתר, כי חקירת מעריכי מסוכנות היא זכות קנויה ולא מסויגת המופיעה מפורשות בחוק; כי גם אם סבר בית המשפט שהסיכויים לערער את מסקנות הערכת המסוכנות נמוכים, לא היה רשאי שלא להיעתר לבקשה לחקור את מעריכת המסוכנות; כי אין במתן תשובות לשאלות הבהרה, ובפרט שחלק מן השאלות לא נענו או נענו באופן חלקי, כדי לייתר את הצורך בחקירה של מעריכי מסוכנות; כי סירובה של מעריכת המסוכנות להעביר לידי העורר חומרים בסיסיים שעליהם התבססה בחוות דעתה מחייב כשלעצמו את חקירתה הנגדית; כי טעה בית המשפט בקביעתו שהעורר הציף את בית המשפט בבקשות מבקשות שונות, בעוד שמדובר בבקשה אחת לקיים דיון מהותי בקשר לחקירת מעריכת המסוכנות שלא נדונה לגופה; וכי קביעת בית המשפט כי טענותיו נשמעו מעבר לנדרש פוגעת בזכות הגישה לערכאות.

9. מנגד, נטען על ידי המשיבה כי לבית המשפט שיקול דעת אם להיעתר לבקשה לחקירת מעריכת המסוכנות, וזאת מכוח סעיף 1(ב) לפקודת הראיות הקובע כלהלן:

סמכות להזמין עדים 1. (א) מותר להזמין כל אדם ליתן עדות שהיא קבילה ושייכת לענין; והוא, כשאין הוראה אחרת בפקודה זו.

(ב) בית המשפט רשאי, לפי שיקול דעתו, לסרב להוציא הזמנה אם אין בה צורך או אם ראה שנתבקשה למטרה שאיננה גילוי האמת.

10. עודנו באים לעיצומה של מחלוקת, אציב את הוראות החקיקה הרלוונטיות לענייננו ואעמוד על עיקרי הדברים.

11. סעיף 6(ב) לחוק קובע כלהלן:

הערכת מסוכנות 6. (א) [...] (ב) בית משפט, המקבל החלטה בהתחשב בהערכת מסוכנות לפי סעיף קטן (א)(1), ימסור העתק מהערכת המסוכנות לעבריין המין ויאפשר לו לטעון לגביה; בית המשפט רשאי לבקש השלמות והבהרות ממי שערך את הערכת המסוכנות.

וסעיף 7 לחוק קובע כלהלן:

עדותו של מעריך מסוכנות

7. קיבל בית משפט הערכת מסוכנות כאמור בסעיף 6(א)(1), יחולו הוראות סעיף 26(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

סעיף 20 לפקודת הראיות קובע כי בית המשפט רשאי לקבל חוות דעת מומחה ותעודת רופא, וסעיף 25 לפקודת הראיות קובע כי חוות דעת ותעודות רפואיות שהוגשו כראיה לבית-משפט כמוהן כתצהיר או כעדות. סעיף 26 לפקודת הראיות קובע כלהלן:

חקירה בעל פה 26. (א) הוראות סימן זה אינן גורעות מכוחו של בית המשפט לצוות כי מומחה או רופא או עובד הציבור יחקרו בבית המשפט, ובית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך.

(ב) נתברר לבית המשפט שבקשתו של בעל דין לחקור מומחה או רופא או עובד הציבור בבית המשפט באה לשם קנטור או מתוך קלות דעת, רשאי הוא להטיל על המבקש את הוצאות החקירה.

עוד אפנה להוראת סעיף 17 לפקודת הראיות:

חקירה בעל פה

17. (א) הוראות סעיף 15 אינן גורעות מכוחו של בית המשפט לצוות כי המצהיר יחקר בבית המשפט, ובית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך; לא התייצב המצהיר, רשאי בית המשפט לפסול תצהירו מלשמש ראיה.

(ב) נתברר לבית המשפט, שבקשתו של בעל דין לחקור מצהיר בבית המשפט באה לשם קנטור או קלות דעת, רשאי הוא להטיל על המבקש את הוצאות החקירה.

12. כידוע, תכליתו המרכזית של החוק היא הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין חוזרות באמצעות פיקוח ומעקב על עברייני מין שסיימו לרצות את עונשם וחזרו לקהילה. סעיף 12 לחוק מאפשר לבית המשפט, לאחר שקיבל הערכת מסוכנות וקיים דיון בנושא, להוציא צו פיקוח ומעקב לעבריין המין אם סבר "שרמת הסיכון כי עבריין המין יבצע עבירת מין נוספת אינה נמוכה". התקופה המרבית לתוקפו של צו פיקוח היא חמש שנים, וסעיף 14(ב) מאפשר להאריכו בגדרי תקופה זו, ככל שרמת הסיכון אינה נמוכה.

סעיף 6 לחוק, כפי שצוטט לעיל, מאפשר לבית המשפט לפנות או להתיר לצדדים להפנות שאלות הבהרה אל מעריך המסוכנות. סעיף 7 לחוק, אשר מפנה אל הוראת סעיף 26 לפקודת הראיות, מאפשר להגנה ולתביעה לעתור לחקירתו של מעריך המסוכנות על חוות דעתו.

13. בבש"פ 9220/10 פלוני נ' מדינת ישראל (6.1.2011) עמד השופט (כתוארו אז) נ' הנדל על כך שאין להגנה זכות לחקור את הגורם מטעם יחידת הפיקוח, אך לא כן לגבי מעריך המסוכנות:

"בהליך לפי חוק ההגנה על הציבור קיימים שני גורמים מקצועיים ראויים לציון. האחד - מעריך מסוכנות אשר חייב להיות אחד מאלה - רופא פסיכיאטר, פסיכולוג, עובד סוציאלי או קרימינולוג קליני (סעיף 5 לחוק ההגנה על הציבור). מעבר לכך, רק גורם מקצועי כאמור, שמונה לתפקיד על ידי שר הבריאות ושר הרווחה וקיבל הכשרה מתאימה, יוכל לשמש כמעריך מסוכנות. האחר - גורם מטעם יחידת הפיקוח, המוסמך לבצע פיקוח ומעקב על עברייני מין ולקיים קשר שוטף ותדיר עימם. תפקידו הנוסף הוא 'להמליץ בפני בית המשפט, על פי הערכת מסוכנות, על תנאי פיקוח ומעקב לעבריין מין' (סעיף 11 לחוק ההגנה על הציבור, וראו גם סעיף 18 לחוק). בא-כח המדינה הבהיר כי הנוהל הקיים הוא קיום חקירה נגדית של מעריך המסוכנות על ידי הסנגוריה, אך לא של הגורם מטעם יחידת הפיקוח. הסינוור מסתייג מסגירת הדלת בפני חקירה נגדית של הגורם האמור.

דעתי היא שיש לאמץ את גישת המדינה בנדון. הגישה ראויה מנימוק פורמאלי ומנימוק מהותי. הנימוק הפורמאלי מצוי בסעיף 7 לחוק ההגנה על הציבור: 'קיבל בית משפט הערכת מסוכנות...יחולו הוראות סעיף 26(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971'. סעיף 26(א) לפקודת הראיות כותרתו 'חקירה בעל-פה' ומצוין בו כוחו של בית משפט לצוות כי מומחה או עובד ציבור יחקר בבית המשפט. הדין סלל את הדרך לחקירתו הנגדית של מעריך המסוכנות. מנגד, אין הוראה דומה ביחס ליחידת הפיקוח. הנימוק המהותי קשור לאופי תפקידה של היחידה, לעומת מעריך המסוכנות. האחרון עוסק בהערכת עבריין המין על פי שיקולים מקצועיים. המדובר למעשה בחוות דעת שנערכה על פי דין. למשל, בחינת קווים באישיותו של עבריין המין או הערכת קנה מידה מקצועי לניבוי התנהגות עתידית. זאת על סמך מומחיות מקצועית. מעריך המסוכנות משמש כמומחה לעניין מסוכנותו של עבריין המין. לדוגמא, במקרה דנא, הערכת המסוכנות השתרעה על פני 18 עמודים. מן העבר האחר, עמדת יחידת הפיקוח לגבי תוכנו של צו הפיקוח הינה בגדר המלצה" (הדגשות הוספו - י"ע).

14. מעמדה של הערכת המסוכנות הוא אפוא כחוות דעת מומחה לכל דבר ועניין. הדבר בא לידי ביטוי בסיפא לחוות הדעת, אשר מנוסחת בהתאם לטופס חוות דעת מומחה על פי התוספת הראשונה לפקודת הראיות:

"אני נותן חוות דעתי זו במקום עדות בבית המשפט ואני מצהיר בזאת כי ידוע לי היטב, שלענין הוראות החוק הפלילי

בדבר עדות שקר בשבועה בבית המשפט, דין חוות דעתו זו כשהיא חתומה על ידי כדין עדות בשבועה שנתתי בבית המשפט".

בהינתן שהערכת המסוכנות היא חוות דעת מומחה, עולה השאלה מושא דיונו - האם רשאי בית המשפט לדחות בקשה לחקירת מעריך המסוכנות?

האם רשאי בית המשפט לדחות בקשה לחקירת מומחה על חוות דעתו?

15. נקודת המוצא היא לשונו של סעיף 26(א) לפקודת הראיות, והלשון היא מנדטורית - "ובית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על כך". ניתן להסיק מלשון הסעיף כי לבית המשפט אין שיקול דעת, ועליו להיעתר בכל מקרה לבקשה לחקירת המומחה. לא אכחד כי כך סברתי גם אני טרם בחנתי בעיון את הפסיקה שתובא להלן.

תימוכין לפרשנות זו אנו מוצאים גם בסביבה הקרובה להוראה זו, באשר סעיף 26(ב) לפקודת הראיות קובע סנקציה מקום שבו התברר לבית המשפט כי הבקשה לחקור את המומחה "באה לשם קנטור או קלות דעת". מכאן ניתן להסיק כי לבית המשפט אין סמכות לחסום מראש את חקירת המומחה, אך בדיעבד רשאי בית המשפט להביע את מורת רוחו מחקירה מיותרת וחסרת ערך, באמצעות הטלת הוצאות. בהקשר זה אזכיר כי מקום שבו מדובר בחקירת מומחה בהליך אזרחי, רשאי בית המשפט להשית הוצאות על חקירת סרק ועל שימוש לרעה בהליכי משפט גם מכוח תקנה 4 או תקנה 151(ג) לתקנות לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018 (להלן: תקנות סד"א).

כפועל יוצא מהוראת סעיף 26(א) לפקודת הראיות, קובעת תקנה 87(ח) לתקנות סד"א כלהלן: "בעל דין המגיש חוות דעת של מומחה מטעמו ידאג להתייבבותו לחקירה בבית המשפט, זולת אם בעל הדין שכנגד הודיע שהוא מוותר על חקירתו". וכאשר במומחה מטעם בית המשפט עסקינן, קובעת תקנה 91(ד) כלהלן:

חוות דעת מומחה מטעם בית המשפט

91. (א) [...]

(ד). בעל דין רשאי לחקור מומחה מטעם בית המשפט ובלבד שהודיע על כך לבית המשפט ולבעלי הדין וביקש את הזימון לא יאוחר משיבת קדם-המשפט המסכמת; ניתנה חוות דעת המומחה לאחר סיום קדם-המשפט, יודיע בעל הדין על רצונו לחקור את המומחה ארבעים וחמישה ימים לפחות לפני המועד הקבוע לשמיעת הראיות או בתוך שבעה ימים ממועד קבלת חוות הדעת, לפי המאוחר.

מובן כי הוראות פקודת הראיות הן בגדר חקיקה ראשית שהיא בעלת מעמד נורמטיבי גבוה יותר מתקנות סד"א, אך תקנה 91(ד) הנ"ל אינה עומדת בסתירה להוראת סעיף 26(א) לפקודת הראיות, מאחר שהיא אך קובעת את הדרך הדיונית שבה יש לנקוט על מנת לנצל את הזכות לחקירת המומחה.

עודנו באים לסקור את הפסיקה בנושא, נקדים ונציין כי לאור הלשון המנדטורית הזוה שבה נקט המחוקק בסעיף 17 לפקודת הראיות, שעניינו בחקירת מצהיר על תצהירו, יש לפרש את סעיף 26(א) לפקודת הראיות באותו אופן. קרי, ככל שנמצא כי יש לבית המשפט שיקול דעת לפטור מצהיר מחקירה על תצהירו, כך לגבי חקירתו של מומחה על חוות דעתו. ולהיפך, ככל שנמצא כי אין לבית המשפט שיקול דעת לפטור מצהיר מחקירה על תצהירו, כך גם לגבי חקירה על חוות דעת מומחה. לכן, סקירת הפסיקה להלן תיעשה בהתייחס לשני סעיפים אלה.

16. בע"א 217/63 רב-און נ' הולצמן, פ"ד יז 2717, 2727 (1963) נקבע כי בית המשפט אינו מוסמך לדחות בקשה לחקירתו של המומחה אלא בחריג מסוים:

"כללו של דבר: כאשר בהליך ביניים הגיש בעל דין תצהיר כהוכחה לטיעונו, אינו מוסמך בית המשפט לאסור על יריבו לחקור את המצהיר חקירת שתי וערב אלא אם ברור מראש שהחקירה מכוונת להציל מפיו דברים שאינם רלבנטיים לנשוא הדיון או אשר לא יוכלו להשפיע, בלאו הכי, על תוצאתו" (הדגשה הוספה - י"ע).

מפסק הדין עולה כי ההתלבטות אם ניתן לאסור חקירה על תצהיר הייתה אך בנוגע להליכי ביניים, להבדיל מההליך העיקרי, ונקבע כי הכלל הוא, שגם בהליכי ביניים בית המשפט אינו מוסמך לחסום בעל דין מלחקור את המצהיר. כפי שנראה להלן, הסיפא של הדברים, שממנה עולה כי ניתן לאסור חקירת מצהיר באותם מקרים שבהם "ברור מראש שהחקירה מכוונת להציל מפיו דברים שאינם רלבנטיים לנשוא הדיון או אשר לא יוכלו להשפיע, בלאו הכי, על תוצאתו", הניחה את התשתית להלכה כפי שהתפתחה בהמשך.

בע"א 157/66 אפיריון נ' כהן, פ"ד כ(3) 628, 630-631 (1966) מתייחס בית המשפט לסעיף 30(א) לפקודת העדות (סעיף שהוחלף על ידי סעיף 26(א) לפקודת הראיות ללא שינוי בנוסח הסעיף). בפסק הדין נקבע כי לבית המשפט אין שיקול דעת למנוע את חקירת המומחה:

"ראשית, אותן חוות-הדעת הוגשו לבית-המשפט על-ידי המערער והן מהוות חלק מחומר ראיותיו, כאמור; ממילא, זכאים המשיבים לחקור את נותני חוות-הדעת חקירת שתי-וערב, מכוח האמור בסעיף 30(א) לפקודת העדות, הקובע, וזו לשונו: 'הוראות סעיף 25' (המכשירות הצגת חוות-דעת בכתב של מומחה רפואי כראיה במשפט) 'אין גורעות מכוחו של בית-המשפט לצוות כי מומחה או רופא יחקרו בבית-המשפט, ובית-המשפט ייעתר לבקשתו של בעל-דין לצוות על כך'.

[...] גם מן הנמנע לייחס לשופט כל כוונה לשלול את זכות החקירה מידי בא-כוח המשיבים, הואיל ולפי סעיף 30(א) לפקודת העדות זכות זו היא מוחלטת ואין לבית-המשפט כל שיקול-דעת באשר למניעת החקירה" (הדגשה הוספה - י"ע).

בבג"ץ 91/74 גבארה נ' בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו, פ"ד כח(2) 518, 525-526 (1974) (להלן: עניין גבארה) הביע השופט ח' כהן את דעתו כי הוראת סעיף 17 לפקודת הראיות אינה מנדטורית וכי הוראה זו:

"אינה שוללת מאת בית-משפט את שיקול-דעתו השיפוטי לאסור חקירה במקרה הצורך [...] הוראה זו נתווספה לפקודת

העדות (כשמה אז) בשנת תשט"ז-1955, ולאחר חקיקתה געשו חיקוקים אשר מהם משתמע שקיים בידי בית-המשפט שיקול-דעת שלא להרשות חקירה על תצהיר. אשר לאותם החיקוקים שהם בגדר חקיקת-משנה בלבד, והם תקנה 473 (ב) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשכ"ג-1963 [תקנה 522 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984 - י"ע] ותקנה 16 (א) לתקנות סדר הדין בבית-המשפט הגבוה לצדק, תשכ"ג-1963, יוכל בא-כוח העותרים לדגול בשיטת דייה לצרה בשעתה, שאם תתעורר הבעיה יטען שתקנות אלה נוגדות את החוק; אבל אין שיטה זו מועילה כנגד חקיקה ראשית. והנה מסמיך החוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח-1957, את בית-המשפט לאסור כל חקירה אשר לדעתו, 'אינה לענין הנידון ואינה הוגנת' - משמע שיש בידי בית-המשפט כוח וסמכות, ואף מוטלת עליו חובה, שלא להרשות חקירה בנסיבות מסויימות.

ואף אלולא ההסמכה המפורשת שבחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח-1957 (אשר משום מה לא מצא את מקומו הראוי לו בנוסח החדש של פקודת הראיות), עדיין הייתי אומר שאין בלשונו האובליגטורית של סעיף 17 לפקודת הראיות כדי לשלול מאת בית-המשפט את כוחו, המוקנה לו מטבע ברייתו, למנוע שימוש לרעה בהליכי השיפוט. ואם תמצוי לומר שכבר נתן המחוקק דעתו גם לאפשרות זו, שישתמש בעל-דין לרעה בהליכי השיפוט על-ידי חקירה 'לשם קינטור או מתוך קלות דעת', שהרי הסמיך את בית-המשפט להטיל על בעל-דין אשר כזה את הוצאות החקירה (סעיף 17 (ב), שם) - אף אני אשיב שאין כתוב זה מדבר אלא בשלב שלאחר החקירה, כשמתוך החקירה עצמה התברר לבית-המשפט שהיתה קנטרנית או קלת-דעת ושנגרמו על-ידיה הוצאות חינם; ואילו בשלב שלפני החקירה אין ההסמכה להטיל הוצאות יכולה לחול או להועיל.

ע"א 217/63 שהובא בחוות-דעתו של חברי הנכבד, אב-בית-הדין, כנראה לא הופנתה תשומת לבנו להוראות סעיף 39 לפקודת העדות, ועל-כל-פנים לא אוזכר סעיף זה בפסק-הדין. אבל גם לי נראה שניתן לראות את ההלכה שנפסקה שם כאילו נפסקה לפירוש סעיף זה, הוא סעיף 17 לפקודת הראיות דהאידינא - לאמור, שחובת בית-המשפט להיעתר לבקשת בעל-דין לחקור את התצהיר של יריבו, כפופה לסמכותו הכללית של בית-המשפט למנוע שימוש לרעה בהליכי על-ידי איסור חקירות שאינן לענין הנידון 'או אשר לא יוכלו להשפיע, בלאו הכי, על תוצאתו' של הדיון (כלשון מ"מ הנשיא (אגרנט) (כתארו אז), בע' 2727, שם). ולא יהא בכך משום שינוי החוק על-ידי פרשנות שיפוטית, שהרי הקדים המחוקק עצמו את רפואתו שלו בהורותו אותה ההוראה ממש בחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), תשי"ח-1957 (חוק שאף הוא לא אוזכר בפסק-הדין הנ"ל) (הדגשה הוספה - י"ע).

17. בשלב זה נעשה הפסקה בסקירת הפסיקה, ונפנה לדברי המלומד א' הרנון שהביע את דעתו כי אין שיקול-דעת לבית המשפט שלא להיעתר לדרישה מצד בעל דין לחקור מומחה על חוות-דעתו. ברם, באותה נשימה, המלומד הרנון הביע חשש כי פסק הדין בעניין גבארה לגבי סעיף 17 לפקודת הראיות - אשר לשונו כמעט זהה לזו של סעיף 26 - "מעורר ספק אם לא ינתן בעתיד פירוש אחר לסעיף 26; היינו, שאין הוא שולל מבית המשפט את סמכותו למנוע, לפי שיקול-דעתו, את חקירת המומחה, אם המסיבות לא יראו בעיניו כמצדיקות חקירה כזאת" (אליהו הרנון דיני ראיות חלק שני 304 (1977)).

18. אך בפסיקה מאוחרת, בית המשפט הבהיר כי אין להסיק מפסק הדין בעניין גבארה כי לבית המשפט יש שיקול דעת רחב שלא להתיר חקירה על תצהיר וחקירה על חוות דעת. וכך נאמר בע"א 228/81 יובל חברה לבטוח בע"מ נ' פומס, פ"ד לה(4) 641, 642 (1981):

"הוראה זו בחוק היא חד-משמעית וברורה. בפסקי דין, שניתנו בבית-משפט זה - בע"א 217/63 וכן בע"א 157/66- הובהרה היטב זכותו של צדלחקור מצהיר על תצהירו וכן לחקור מומחה על חוות-דעתו [...] בע"א 157/66 נאמר, בעמ' 631, מפי הנשיא אגרנט, שהזכות לחקור מומחה על-פי הוראת סעיף 30(א) לפקודת העדות (סעיף 26(א) בנוסח החדש של הפקודה), 'היא מוחלטת ואין לבית-המשפט כל שיקול-דעת באשר למניעת החקירה'.

[...] מן הראוי לציין, כי בבג"צ 91/74 [עניין גבארה - י"ע] כלל לא אוזכר פסק הדין הנ"ל בע"א 157/66 וכנראה תשומת לב בית המשפט לא הופנתה לפסק-דין זה.

[...] אין אני סבור, שמה שנפסק בבג"צ 91/74 פותח פתח רחב לשלילת זכות לחקור מצהיר או מומחה בבית המשפט. השימוש בסמכות להגביל או לאסור חקירת עד צריך להיעשות בזהירות רבה ובמקרים נדירים בלבד. במקרה דנא, לא היה כל יסוד לשלול מהמערערת את זכותה לחקור את המומחה 'בבית המשפט', כאמור בסעיף 26(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש]. העמדת שאלות בכתב אינה יכולה לשמש תחליף לחקירה זו, אלא אם הדבר נעשה בהסכמת בעלי הדין. אין צורך להרבות בדברים על חשיבות חקירה בפני בית המשפט, והדבר בואר היטב בפסקי הדין הנ"ל ובפסקי-דין אחרים" (הדגשה הוספה - י"ע).

הנה כי כן, בית המשפט מדגיש כי המדובר בהוראה מנדטורית ברורה, ועם זאת, ועל אף הסתייגותו מפסק הדין בעניין גבארה, בית המשפט מכיר בכך כי קיימים מקרים נדירים שבהם בית המשפט יאסור חקירת מצהיר או מומחה.

19. מעין סיכום של הדברים, אנו מוצאים בע"א 654/83 מוסקוביץ נ' אברבנאל, פ"ד לח(3) 131, 134-135 (1984):

"אך ברור הוא, על-כן, מה ראה המחוקק בנסחו הן את סעיף 17 לפקודת הראיות [נוסח חדש] - הדין בחקירה בעל-פה של מצהיר על תצהירו - והן בסעיף 26 לחוק הנ"ל - שעניינו חקירה בעל-פה של נותני חוות-דעת של מומחה, תעודת רופא ותעודת עובד ציבור - לנקוט לשון קטגורית, כי 'בית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות על חקירתם. זכות זו לחקירה היא, על-כן, 'מוחלטת ואין לבית-המשפט כל שיקול-דעת באשר למניעת החקירה' (ע"א 157/66, בעמ' 631 מול אות השוליים ז), ו'הוראה זו בחוק היא חד-משמעית וברורה' (ע"א 228/81 בעמ' 641 מול אות השוליים ז). הסייג היחיד, שנקבע בפסיקה לחובת בית המשפט, להיעתר לבקשת בעל דין לחקור בחקירה שכנגד, הוא, כש'ברור מראש שהחקירה מכוונת להציל מפיו דברים שאינם רלבנטיים לנשוא הדיון או אשר לא יוכלו להשפיע, בלאו הכי, על תוצאתו' (ע"א 217/63 בעמ' 2727 מול אות השוליים ב), כשאין 'בלשונו האובליגטורית של סעיף 17 לפקודת הראיות כדי לשלול מאת בית-המשפט את כוחו, המקנה לו מטבע ברייתו, למנוע שימוש לרעה בהליכי השיפוט' (בג"צ 91/74 בעמ' 525 מול אות השוליים ב). וכבר ציין מ"מ הנשיא כהן (כתוארו אז) בע"א 228/81 הנ"ל בעמ' 642 כי אין הנאמר בבג"צ 91/74 'פותח פתח רחב לשלילת זכות לחקור מצהיר או מומחה בבית המשפט. השימוש בסמכות להגביל או לאסור חקירת עד צריך להיעשות בזהירות רבה ובמקרים נדירים בלבד'" (הדגשה הוספה - י"ע).

20. חלפו שנים, ושוב התעוררה השאלה אם יש לבית המשפט שיקול דעת שלא להתיר חקירה נגדית, אף לא בהליך

ביניים של בקשה בכתב לפי תקנה 240 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמ"ד-1984. וכך נאמר על ידי השופט ש' לוי ברע"א 2508/98 מתן י. מערכות ואיתור בע"מ נ' מילטל תקשורת בע"מ, פ"ד נג(3) 26 (1998):

"נוכל לסכם את המצב המשפטי בארצנו בסוגיה הנדונה כך שבעיקרון, זכותו של בעל-דין שמורה לו - מכוח חוק חרות - לקיים חקירה שכנגד של יריבו, בין כשהמדובר בהליך העיקרי ובין כשהמדובר בהליכי ביניים;

[...] התיקון לא נועד ולא יכול היה להיות מיועד לשנות סדרי בראשית בנוגע לזכותו של בעל-דין לקיים חקירה שכנגד על תצהירי יריבו.

[...] סבור אני שתיקוני התקנות בשנת תשנ"ז ובשנת תשנ"ח לא נועדו לשנות מהדין הקודם לענין זכותו של בעל-דין לחקור על תצהירי יריבו בחקירה שכנגד גם בהליכי ביניים. כאז כן עתה עומדת לבעל-הדין, מכוח סעיף 17(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], הזכות לחקור את מצהירי יריבו על תצהיריהם ובלבד שמדובר בחקירה רלוונטית והוגנת אשר היקפה נתון לשיקול-דעתו של בית-המשפט" (הדגשה הוספה - י"ע).

21. שאלת סמכות בית המשפט שלא להתיר חקירת מומחה על חוות דעתו, נדונה בע"א 107/88 רז נ' לאף, פ"ד מד(1) 857 (1990) (להלן: עניין רז) שם הבהיר השופט ת' אור כי הפניית שאלות הבהרה למומחה איננה שלב מוקדם הכרחי על מנת להתיר את חקירת המומחה וכי:

"[...] הנוסח בסעיף זה, לפיו 'בית המשפט ייעתר לבקשתו של בעל דין לצוות' על חקירת המומחה או הרופא, פורש על-ידי בתי המשפט כך, שעל בית המשפט להיעתר לבקשה לחקירת מומחה או רופא, אלא אם נתקיימו נסיבות מיוחדות שלא לעשות כן. כך הוא, למשל, כשברור, שאין בחקירה כל צורך לשם הכרעה במשפט.

[...] אם מתברר שהזמנת המומחה וחקירתו היו שלא לצורך, רשאי בית המשפט לחייב את בעל הדין שהזמינו לחקירה בהוצאות הולמות, שיהיה בהן כדי לבטא את מורת רוחו על ההזמנה המיותרת של המומחה לחקירה. הטלת הוצאות, ובמקרים הולמים אף הוצאות מוגדלות, יכולה להוות גורם שידריך בעלי דין וסניגוריהם לשקול צעדיהם כהלכה, קודם הזמנת מומחה לחקירה (וראה בעניין זה את האמור בסעיף 26(ב) לפקודת הראיות [נוסח חדש], המצוטט לעיל) [...]. הגבלת זכות החקירה היה בה גם כדי להקל על המומחים הרפואיים וגם לחסוך מזמנו של בית המשפט. אולם, לעומת זאת, היה בה כדי להגביל את זכות החקירה הנגדית, זכות חשובה העומדת לבעל דין, אשר יש בה כדי לסייע לבית המשפט להגיע לחקר האמת [...] לצורך ענייננו די לומר, שהמחוקק לא היה מוכן לשלול ולהגביל זכות זו של חקירת המומחה הרפואי - והוא אף לא הגבילה למקרים שבהם קודם לכן נשאלו שאלות הבהרה - דבר המוצא ביטוי גם בנוסח סעיף 26 לפקודת הראיות [נוסח חדש] וגם בסעיף 6א (ב) לחוק" (שם בעמ' 860, 862-863, הדגשה הוספה - י"ע).

עניין רז נזכר בהסכמה על ידי השופט ד' לוי בבג"ץ 1192/92 לוסקי נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מז (5) 734, 743-744 (1993):

"לפיכך, בדרך כלל אין לבית המשפט כל שיקול דעת באשר לקיום החקירה. עם זאת, רשאי בית המשפט שלא להיעתר עמוד 10

לבקשת בעל דין לחקור בחקירה נגדית, כאשר ברור מראש שהחקירה מכוונת להציל מפיו של העד דברים שאינם רלוואנטיים לנושא הדיון, או כאשר לא יוכלו בלאו הכי להשפיע על תוצאתו, או כדי למנוע שימוש לרעה בהליכי המשפט. השימוש בסמכות זו - להגביל או לאסור חקירה נגדית - צריך שיעשה בזהירות רבה ולא כדבר שבשיגרה [...] עם זאת, בטרם יורה בית המשפט על הזמנת המומחה לחקירה הנגדית, רשאי הוא לברר מהם נושאייה ומהו פשרה, כדי לבדוק אם היא אכן דרושה לעניין. בנוסף לכך, אם מתברר, בסופו של דבר, כי החקירה הנגדית הייתה שלא לצורך, רשאי בית המשפט לחייב את בעל הדיון, שהזמין את המומחה לחקירה, בהוצאות הולמות" (הדגשה הוספה - י"ע).

ברע"א 3112/93 עזבון המנוחים וולף נ' מושב גן השומרון, פ"ד מח(5) 397, 402 (1994), נאמר כדבר מובן מאליו, כי לאור סעיף 26(א) לפקודת הראיות, על בית המשפט להיעתר לבקשה לחקור את המומחה, מבלי שבית המשפט התייחס לחריגים לכלל זה.

22. בע"פ 10736/04 כהן נ' מדינת ישראל (26.9.2006) (להלן: עניין כהן), מאזכר השופט א' א' לוי את הפסיקה דלעיל, עומד על חשיבותה של החקירה הנגדית, אך קובע כי המקרה שבפניו חריג ומצדיק את דחיית הבקשה לחקירת המומחה:

"בנסיבותיו יוצאות הדופן של המקרה הנוכחי, החלטתו של בית-משפט קמא שלא להתיר את חקירתו הנגדית של פרופ' קורצ'ין עמדה בקריטריונים דלעיל, והייתה מוצדקת [...] נוכח מסכת התלואות והדחיות של ההליך המשפטי שתוארה לעיל, קשה להשתחרר מן הרושם, כי הבקשה לחקור את המומחה לא נועדה אף היא כדי לעכב, ולא בפעם הראשונה, את ההליך המשפטי, ולכך, רשאי וצריך היה בית-משפט קמא לסרב" (שם, פסקה 29).

(וראו יעקב קדמי על הראיות חלק שני 950 (מהדורה משולבת ומעודכנת, 2009) שם הוא מפנה לעניין כהן בצינו כי לבית המשפט שמורה הסמכות שלא להתיר חקירה נגדית של מומחה לנוכח מסכת התלואות והדחיות של ההליך השיפוטי באותו מקרה).

23. ברע"א 5276/06 דנון נ' דנון (14.1.2007) מפנה השופט (כתוארו אז) א' ריבלין לדברים שנאמרו בעניין רז, בצינו כי אמנם הכלל המקובל הוא שהמחוקק לא הגביל או שלל את זכות החקירה של המומחה הרפואי, אך:

"חרף זאת, מציין השופט אור כי המגמה למנוע הזמנת מומחה לחקירה אם אין צורך בכך היא מגמה רצויה. במסגרת זו מוסמך בית המשפט לברר לפני הזמנת המומחה לחקירה, מהי החקירה שמבקשים לחקור את המומחה וכן לחייב את הצד המזמין לחקירה בהוצאות הולמות במידה והתברר שהיא התבצעה שלא לצורך".

הפרשנות לפיה יש לבית המשפט סמכות לדחות בקשה לחקירת מומחה על חוות דעתו במקרים חריגים ונדירים, כאשר ברור שאין בחקירה כל צורך לשם הכרעה במשפט, הלכה והשתרשה בפסיקה. כך, ברע"א 5376/12 אפולו אדקס בע"מ נ' סיטבון (23.10.2012), נאמר על ידי השופט נ' סולברג כי "הסמכות לאסור על חקירת עד, קיימת אפוא, אך השימוש בה הריהו נדיר, וצריך להעשות בזהירות רבה ולעיתים נדירות [...] על בית המשפט לפעול מתוך

נקודת מוצא שככלל יש לאפשר חקירה נגדית ויש להצביע על נסיבות מיוחדות שבגינן יש לחרוג מהכלל האמור". בדומה נאמר על ידי ברע"א 3149/14 זר.פור.יו (2000) בע"מ נ' פופ, פסקה 8 (1.6.2014) כי נקודת המוצא היא שיש להיעתר לבקשה לחקירת המומחה וכי "הסמכות לאסור על חקירה נגדית של עד אמנם קיימת, אך השימוש בה נדיר וצריך להיעשות בזהירות, גם מקום בו מדובר במומחה מטעם בית המשפט, וגם לאחר שהלה השיב על שאלות הבהרה. לפיכך, כאשר בית המשפט מבקש לחרוג מכך, יש להצביע על נסיבות מיוחדות". ברע"א 6624/18 מהיר-אדלר אברהם תעשיות בע"מ נ' הורטל מכונות בע"מ, פסקה 15 (8.1.2019) נאמר על ידי השופט ע' גרוסקופף כי "אכן, ככלל, לבעל דין יש זכות לחקור מומחה המגיש חוות דעת לבית המשפט, ובכלל זה מומחה מטעם בית המשפט (סעיף 26(א) לפקודת הראיות, וכן, כשמדובר בחוות דעת שאינה בעניין רפואי, ראו תקנה 130א לתקנות סדר הדין). ואולם, זכות זו, כמו כל זכות דיונית, כפופה מכוח החוק לעקרונות תום הלב (סעיפים 39 ו-61(ב) לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973), ועל פי הפסיקה, רשאי בית המשפט לשלול אותה בנסיבות מיוחדות".

24. סיכום ביניים: נקודת המוצא היא שעל בית המשפט להיעתר לבקשה לחקירת מומחה על חוות דעתו. עם זאת, ועל אף הלשון המנדטורית של סעיף 26(א) לפקודת הראיות, ייתכנו מקרים חריגים ונדירים שבהם בית המשפט לא ייעתר לבקשה לחקור את המומחה על חוות דעתו, כגון - כאשר יש בחקירה משום שימוש לרעה בהליכי משפט; כאשר ברור שהחקירה אינה רלוונטית; או שאין בחקירה כל צורך לשם הכרעה במשפט, מאחר שברור כי החקירה לא תוכל להשפיע על תוצאת המשפט. למעט מקרים חריגים אלה, התרופה לחקירה מיותרת של המומחה תהא בפסיקת הוצאות.

יובהר, כי אין בכלל לפיו יש להיעתר לחקירת המומחה כדי לגרוע מסמכותו של בית המשפט למנוע חקירה שאינה הוגנת של המומחה מכוח סעיף 2 לחוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), התשי"ח-1957, או כדי לגרוע מסמכות בית המשפט להגביל את החקירה הנגדית בהתאם לסמכותו הטבועה לניהול הדין.

בנוסף, יש להבחין בין השאלה אם רשאי בית המשפט שלא להתיר חקירה על תצהיר או על חוות דעת, לבין השאלה אם רשאי בית המשפט שלא לפסול תצהיר שמצהירו לא נחקר. אלו שתי שאלות נפרדות, ועל השאלה האחרונה ניתנה תשובה בפסיקה: "עם זאת, סעיף 17(א) לפקודה איננו מחייב את בית המשפט לפסול את תצהירו של מי שלא התייצב להחקר, אלא מורה כי הוא רשאי לפסול תצהיר כזה, משמע, נתון לו שיקול דעת לענין זה, על פי נסיבות הענין" (השופט א' פרוקצ'יה בע"א 8493/06 עיזבון המנוח ציון כהן ז"ל נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, פ"ד (2) 268, 256 (2010)). עוד ראו תקנה 178(ג) לתקנות סד"א הקובעת כלהלן: "נמנע המצהיר מלהתייצב לחקירה על תצהיר שצורף לכתב טענות - לא ישמש תצהירו ראיה לטובת בעל הדין שהגיש אותו, אלא ברשות בית המשפט שתינתן מטעמים מיוחדים".

הכרעה במקרה דנן

25. ומהתם להכא.

החלטתו של בית המשפט קמא קולעת אל חומש הפסיקה שהובאה לעיל. אכן, מקובלת עלי טענתו של ב"כ העורר, כי לא הוגשו על ידו "עשרות בקשות" כפי שנכתב בהחלטת בית משפט קמא, באשר מדובר בבקשה אחת לעיון חוזר ש"התגלגלה" זו הפעם השלישית לפתחו של בית משפט זה. אף איני סבור כי הבקשה הוגשה בחוסר תום לב או

עמוד 12

תוך שימוש לרעה בהליכי משפט. ברם, מול הכלל לפיו יש לאפשר חקירת מומחה על חוות דעתו, הרי שבתחום הספציפי שבו עסקינן, נקודת המוצא היא כי חקירה של מעריך מסוכנות אינה דבר שכיח במחוזותינו (מח"ע (מחוזי מר') 56416-11-16 מדינת ישראל נ' פלוני (10.12.2016); ת"פ (שלום ב"ש) 3773-09 מדינת ישראל פרקליטות מחוז דרום - פלילי נ' אזולאי (3.1.2017)). כך בדרך כלל וכך ביתר שאת במסגרת בקשה לעיון חוזר בצו פיקוח, שבגדרה לא ניתנת הערכת מסוכנות נוספת כדבר שבשגרה.

זאת ועוד. בית המשפט קמא הגיע למסקנה כי האפשרות שמעריכת המסוכנות תשנה את דעתה ובעקבות החקירה הנגדית תפחית מרמת המסוכנות בה הוערך העורר היא קלושה. זאת, על רקע מכלול החומר, שממנו עולה דמות מניפולטיבית המאופיינת בשקרנות פתולוגית. אף אני שותף למסקנה זו, במיוחד לאור שאלות הבהרה ותשובות הבהרה המנומקות והמפורטות שניתנו על ידי מעריכת המסוכנות. אכן, ברגיל, שאלות הבהרה אינן מייטרות בהכרח את חקירת המומחה. כך בדין הפלילי וכך גם בדין האזרחי. אולם שאלות הבהרה, שבחלקן מתייחסות לקצין הפיקוח ובחלקן הן בגדר התנצחות שאינה במקומה, ותשובות הבהרה המפורטות והענייניות של מעריכת המסוכנות, אך מחזקות את המסקנה אליה הגיע בית משפט קמא כי חקירתה של מעריכת המסוכנות היא חסרת תוחלת ויש בה כדי להכביד ללא הועיל.

ודוק: אין בדחיית הבקשה לזימון מעריכת המסוכנות לחקירה נגדית, כדי לאיין את הבקשה לעיון חוזר לגופה, באשר הערכת המסוכנות היא אך שיקול אחד מני מספר שיקולים בבוא בית המשפט "לתפור" את חליפת המגבלות שיושגו על עבריין המין.

26. בשולי הדברים אציין כי ביישום החוק מושקעים משאבים ניכרים הבאים לידי ביטוי, בין היתר, בהערכות המסוכנות המפורטות שנכתבות בידי מעריכי מסוכנות שעיסוקם בכך (הערכת המסוכנות העדכנית אוזרת 27 עמודים), ובהקמת יחידה מיוחדת שתפקידה לפקח על ביצוע צווי הפיקוח שהוצאו על עבריין המין. יישום החוק מצריך גם הקצאת משאבי שיפוט ניכרים, וכפי שהתיק דנן מדגים, גם בתום ההליך הפלילי בית המשפט לא "נפרד" מהנאשם, אלא ממשיך ללוותו גם לאחר שחרורו מהכלא. סעיף 7 לחוק הוא דוגמה לחקיקה שיש לה השפעה ישירה על משאבי השיפוט, וספק בעיני עד כמה היה המחוקק ער לאפשרות שניתנה לעבריין המין לחקור בחקירה נגדית את מעריך המסוכנות על חוות דעתו (וזאת בניגוד לקצין המבחן שאינו נתפס כעד מומחה אלא כגורם מקצועי החב חובת אמון לבית המשפט, וכ"קצין בית המשפט" אינו עומד לחקירה נגדית - ע"פ 3472/11 פלוני נ' מדינת ישראל (3.9.2012); תפ"ח (מחוזי ת"א) 1035/03 פרקליטות מחוז ת"א-מרכז נ' פלוני, פסקה 5 (27.3.2008)).

27. סוף דבר שהערר נדחה.

ניתנה היום, י' בטבת התשפ"ב (14.12.2021).

שׁוֹפֵט